

la penetració de su espíritu... Sus ojos, que han sabido mirar al cielo.

Al hablar, Montaigne, de *la constancia*, cita un verso de Virgilio, en *La Eneida*, que hace referencia a los grandes hombres.

«*Mens immata manet; lacrymae voluntur inanes*» «Llora, pero su corazón queda inalterable.» — No está exento de perturbaciones; pero las modera.

Esas palabras del maestro de los *Ensayos*, pueden referirse a Dionisio Puig. Su vida, empleada en una completa constancia a sus investigaciones científicas, a sus estudios, está llena de perturbaciones; pero su genio, su idea, su trabajo, las ha moderado. Su corazón siempre ha quedado libre de ellas; su cabeza tiene una idea fija. Su espíritu siempre se eleva hacia el mismo punto. Su vida se desliza mientras la obra se va formando. Y así la vive en una doble intensidad, en una más grande plenitud, en una tan completa manera, que hoy, al terminar su obra, como mañana, cuando concluya sus días, podrá decir, como Anquetil, lleno de orgullo, en su agonía de noventa y cuatro años: «Venid a ver a un hombre que muere lleno de vida aún.»

Porque aun cuando la vida de Puig no tiene ahora — cumplida su misión — aquella plenitud noble de su período de producción, conserva, para vivir en eterna juventud, el fuego, el calor de su existencia pasada.

Goethe, paseando, en los días de ancianidad, por los jardines de Carlsbad, anota en sus Anales: «Mi pasado sólo me ocupa de una tal manera, que mi existencia actual es como un accesorio insignificante... Pero un deber me llama...»

Cumplida la obra, la misión, es un accesorio insignificante la vida para Dionisio Puig. Pero aún siente, por el rescoldo que le queda, como decía Goethe, que un deber le llama. Y así podrá llegar, como Anquetil, a morir lleno de vida aún.

Un poeta, un artista, llega al final de su vida gloriosa, rodeado de esplendores, radiante. Brilla con sus propias luces. El hombre de ciencia — como Puig — llega al final de su vida de trabajo, modesto y bueno, sencillo, sonriendo benigno, porque ha sabido comprender y puede perdonar. Y para nada necesita de los éxitos ruidosos, de las manifestaciones radiantes. Porque «la ciencia necesita naturalezas más nobles que la poesía. Las naturalezas científicas deben ser más simples, menos reducidas por la gloria, deben profundizar cosas que, a los ojos de la masa, parecen raramente dignas del sacrificio de la personalidad...»

Por esto Puig, naturaleza noble, que ha hecho ese sacrificio, cuando le preguntan: «¿Y qué es lo que ganas mirando al cielo?», puede contestar con los versos del poeta de Weimar: «No deseo las estrellas, sino regocijarme con su resplandor.» Versos que serán un nuevo enigma para el pobre filisteo que pregunta.

Román Jori

L'eterna joventut

La redacció d'aquest periòdic, composta de joves, fent an en Puig la justa ofrena d'un tribut d'entusiasta admiració, ha vingut, avui, a perpetuar una orientació, que anys enera varem emprendre uns quants joves, també

afanyosos de treballar per l'engrandiment del nostre poble.

Companys d'estudis varem publicar, durant tres temporades de vacances, un periòdic, anomenat «La Opinió Escolar».

Convençuts de que no podíem adoctrinar i si sols donar ocasió a que ho fessin els que tenen mèrits i condicions, varem publicar un seguit de números redactats quasi exclusivament per totes les persones de relleu intel·lectual.

Entre les firmes que honraren el nostre modest periòdic, hi figurava i, naturalment, en primer terme, la den Dionís Puig. Si eren especulacions científiques, veiem en les lletres den Puig una perllongació de l'Universitat. Si ens delectava amb els encants del seu humorisme o amb els esplendors de la seva desbordant fantasia, veiem transfigurat en poeta l'home de ciència. I, en un o altre aspecte, sempre se'ns presentava gran i una mateixa la personalitat den Puig. Perquè ciència i poesia es confonien en el verb de l'admirat amic, que era, a l'ensem, recercador de fredes veritats científiques i pompós creador de belles imatges. Jove ens semblava i jove és encara, avui, mercès al seu talent. En Puig podrà ésser per al qui no'l conegui, una vitalitat unilateral, incompleta, i podrà semblar, per al qui no'l tracti, un d'aquests homes notables que, presos per la ciència, són una absoluta negació per a tot el que no siguin investigacions científiques.

En canvi, per als que tenim la satisfacció de comptar-nos entre els seus innumbrables amics, és una personalitat completa. La ciència no l'ha anorreat per a les altres activitats. I ha sigut alhora afortunat descobridor i difusor de veritats naturals; poeta creador d'encantadores bel·leses i home del nostre temps, que és de lluita.

Personalitat completa, podria escriure, en una autobiografia seva, el que pocs pensadors poden dir: He pensat; he vist els panorames sempre nous de la fantasia; he sabut submergir-me en el mar de tots els sentiments honrosos, i he treballat.

El que és tant com dir que ha viscut per a l'humanitat, per a les seves delectacions espirituals, per als seus afectes, i per a la generació seva.

¿Quí ostenta títols més nobles i complets?

Josep Coma

Puig, hijo adoptivo de Granollers

Con motivo de la adjudicación del premio «Mentora», de don Fernando Alsina, a don Dionisio Puig, el excelentísimo Ayuntamiento de esta villa acordó, en una de las sesiones celebradas en Marzo de 1910, nombrar hijo adoptivo de Granollers al ilustre hijo de la Cerdanya española don Dionisio Puig, cuyo acuerdo le fué notificado, no con un artístico pergamino, como era lo lógico, sino con un oficio, como si se tratara de una simple comunicación.

Aprovechando la ocasión de haber terminado el señor Puig su obra «Dinámica atmosférica», ¿no podría, nuestro Ayuntamiento, dedicar, de una manera más solemne, el tributo de un pueblo que admira los inmensos

sacrificios que tan sabio meteorólogo ha hecho para dotar a la ciencia con una obra que ha de reportar grandes beneficios a la Humanidad?

Es de esperar que el Ayuntamiento acogerá con simpatía esta proposición, asociándose, así, al homenaje que hoy tributamos al hombre de ciencia.

Luis Busquets

Per al nostre Nissi

No sé si tot-hom és així; tal volta és una ridícula; més, jo no hi puc fer més. Estic, si voleu, bojament enamorat de ma petita Patria. Es una mania com un altra; què hi voleu fer?

Per a mi, no hi ha res tant bonic com la Cerdanya. La plana, amb sos verds prats i atapedides vernedes, els argentats rius, riuets i torrents, que per tot arreu serpentegen; les montanyes, a l'hivern rublertes de blanquíssima neu, i a l'estiu amb ses deveses, ont hi pastura tota mena de bestiar; l'esplèndit sol, l'armónios concert de milers d'aucells que aquí vénen a cantar-nos llurs amors... Tot això em fa l'efecte de que és impossible que hi pugui haver al món res més bell, més poètic, més encisador...

Doncs, fidel sempre an aquesta dèria, quan se parla d'un cerdà il·lustre, el cor me bat d'alegría i sento que pel meu cos hi roda un no sé què de benestar i de goig, que ni jo m'ho sé explicar.

El Nissi, el fill predilecte de ma aimada vila, el meu amic i company d'infantesa!... ¿Voleu que no'm recordi d'ell? ¿Voleu que deixi passar la diada d'avui, sense dedicar-li quatre mal escrites ratlles, remembrant els nostres jorns infantívols, els nostres jocs, les nostres entremaliadures de marrecs?...

Cal, no pot ésser: l'estimo massa!... L'admiro, el respecto i em sento orgullós de que un fill d'aquest reconet del Pirineu, niu dels meus amors, s'hagi obert pas entre mig dels homes de ciència i se'l consideri, se'l distingeixi i se l'enliri, com verament es mereix.

¿Qui ho havia de dir! Aquell Nissi, entremaliat com ningú més, enjogassat com un gató, quasi bé tractat de boig (perquè's parlava amb les estrelles) per quatre gats dels frares, que res saben ni res valen, que en lloc de llengua gasten fibló carregat de verí, que'ls sab greu que'ls altres surin i valguin quelcom; aquell Nissi, a qui tant gran carinyo porto, avui se'l glorifica: avui ja no és boig; avui ja és tot un sabi, i tot-hom per tal el té i per tal l'admira.

Els fills del cap i casal de la Cerdanya deuen estar de festa; llur vila és just que s'engalani pels seus quatre costats, perquè'l que honra a un dels seus benemèrits fills, honra també al poble que va tenir la ditxa d'ésser el breçol del Nissi; joia jamai prou preuada per a tot-hom que's digui fill de Puigcerdà.

¡Gloria, doncs, per tu, noble, sabi i distingit fill de la nostra terra, i agraïment etern a la vila de Granollers, que ha sabut veure i comprendre el què és i el què val aquest cor d'àngel i cap-de-brot de la Ciència, conegut per tot el món i per vosaltres, amb el nom de Dionís Puig, i que, per a nosaltres, és i serà sempre l'inclit i estimat Nissi de cal Lluïset, orgull i honra de l'insigne, fidelíssima, heròica i sempre invicta vila de Puigcerdà.

Jaume Duràn